DIFERENȚE GENDER ÎN MANIFESTAREA GELOZIEI ȘI ATAȘAMENTULUI ÎN RELAȚIILE CONJUGALE

Mariana GRIGORIȚĂ,
Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației,
Sociologie și Științe ale Educației

CZU: 159.922.1:316.356.2 *mrgrigorita2808@gmail.com*

În societatea de astăzi observăm o tendință semnificativă de a studia și a identifica factorii care pot perturba relația și viața de familie a unui cuplu conjugal. O problemă importantă cu care lucrează terapeuții de cuplu este gelozia. După cum menționează Ursula Șchiopu, gelozia este „starea afectivă caracterizată întotdeauna prin teama de a pierde ceea ce posezi, dragoste sau putere, dar și prin atenția exagerată acordată rivalului sau situației de rivalitate". [1, p. 308]

Pe lângă gelozie, atașamentul a căpătat și el un loc de frunte în contextul relațiilor de cuplu. Un studiu realizat de Shaver și Hazan a demonstrat faptul că atașamentul pe care-l formăm în primul an de viață în relația cu părinții influențează calitatea ulterioarelor relații amoroase. Tot ei au descoperit că cele două stiluri de atașament nesigur: evitant și anxios-ambivalent au experimentat cel mai mult gelozia în relațiile lor de cuplu, ceea ce demonstrează relația evidentă dintre gelozie și atașament. [2]

O altă cercetare realizată de Levy și Kelly susține că persoanele cu un atașament evitant manifestă într-o mai mare măsură gelozia sexuală datorită faptului că legăturile pe care le formează se bazează mai puțin pe intimitate emoțională și mai mult pe relațiile sexuale cu partenerii lor. Respectiv, datorită faptului că mai mulți bărbați decât femei au acest tipar de atașament, gelozia sexuală pare să se manifeste mai accentuat în cazul lor, iar pentru femei este caracteristică mai mult gelozia emoțională. [3]

În Republica Moldova cercetări la această temă sunt foarte puține, de aceea subiectul investigat de noi rămâne a fi actual și important de studiat. În acest context, ne-am propus să determinăm diferențele gender în manifestarea geloziei și atașamentului în relațiile conjugale. În această cercetare au participat 12 cupluri, dintre care 6 căsătorite și 6 necăsătorite. Vârsta respondenților este cuprinsă între 19 și 47 de ani, iar durata relațiilor atât la cuplurile căsătorite, cât și la cele necăsătorite variază

de la 1 la 21 de ani. Participanților li s-a propus să completeze *Scala de gelozie* elaborată de Bringle, Roach, Andler și Evenback în anul 1979, pentru determinarea nivelului de gelozie și Chestionarul AAS – Adult Attachement Scale, elaborat de Collins și Read în 1990, pentru determinarea tipului de atașament.

Vom prezenta în continuare rezultatele obținute de către participanți în cadrul acestui studiu. Valorile obținute de către respondenți la *Chestionarul Adult Attachement Scale* sunt reflectate în Figura 1.

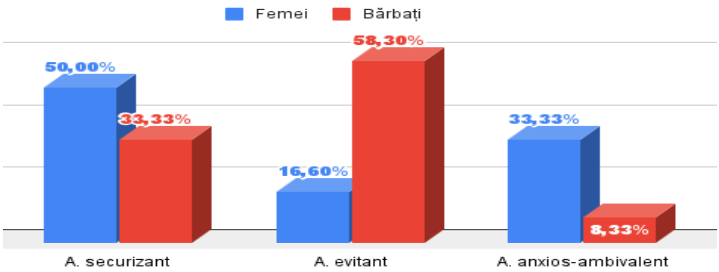

Figura 1. Reprezentarea grafică a rezultatelor privind stilul de atașament în funcție de genul subiecților

Din Figura 1 observăm că bărbaților le este mai caracteristic stilul de atașament evitant (58,30%), apoi cel securizant cu 33,33%, în timp ce pentru cel anxios-ambivalent au exprimat cel mai mic procentaj (8,33%). Femeilor le este cel mai des caracteristic stilul de atașament securizant (50%), după care cel anxios-ambivalent (33,33%). Deci, dacă ne referim la cele două tipuri de atașamente nesigure, cel evitant și anxios-ambivalent, cel evitant este caracteristic mai mult bărbaților, iar cel anxios-ambivalent mai mult femeilor. Analizând rezultatele prezentate în Tabelul 1 am identificat că la cuplurile căsătorite s-au manifestat, în funcție de gen doar două tipuri de atașament, pentru bărbați atașamentul securizant (33,33%) și cel evitant (66,66%), iar pentru femei atașamentul anxios-ambivalent (33,33%) și cel securizant (66,66%). În schimb, la cuplurile necăsătorite s-a evidențiat la bărbați cel mai mult atașamentul evitant (50%), în timp ce femeile au prezentat un proncentaj egal pentru toate cele trei tipuri de atașament. Dacă analizăm rezultatele după indicatorul de gen, am constatat că bărbații, atât cei căsătoriți, cât și cei necăsătoriți, au demonstrat un procentaj mai înalt la atașamentul evitant, în timp

ce femeilor căsătorite le este mai caracteristic atașamentul securizant (66,66%), cele necăsătorite au exprimat un procentaj egal la toate cele trei tipuri de atașament.

Tabelul 1. Distribuția de frecvență la Chestionarul Adult Attachement Scale

Tipul de Atașament	Femei		Bărbați	
	căsătorite	necăsătorite	căsătoriți	necăsătoriți
Securizant	66,66%	33,33%	33,33%	33,33%
Evitant	0	33,33%	66,66%	50%
Anxios-ambivalent	33,33%	33,33%	0%	16,66%

Ne-am propus să observăm dacă există diferențe gender în nivelul de manifestare a geloziei la persoanele căsătorite și la cele necăsătorite. În continuare prezentăm rezultatele obținute de către respondenți la *Scala de gelozie*. (vezi Figura 2)

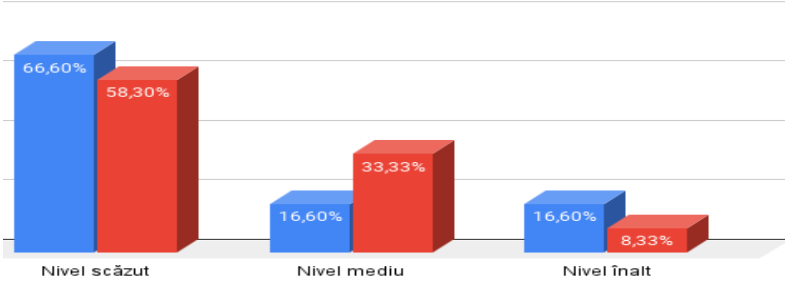

Figura 2. Reprezentarea grafică a rezultatelor privind nivelul de gelozie în funcție de genul subiecților

Din Figura 2 observăm că femeile au obținut un procentaj mai mare decât bărbații la nivelul scăzut de gelozie (66,60%), iar bărbații au obținut (58,30%), în schimb la nivelul înalt femeile au obținut un procent mai mare decât bărbații (16,60%), iar bărbații 8,33%. Din Tabelul 2 am constatat că femeile căsătorite sunt mai puțin geloase decât cele necăsătorite. Femeile căsătorite au exprimat 83,30% la nivelul scăzut, în timp ce cele necăsătorite doar 50%. La nivelul mediu de gelozie acestea au exprimat un procentaj egal, însă la nivelul înalt femeile căsătorite au exprimat 0%, însă cele necăsătorite tocmai 33%. La bărbați situația este exact inversă, bărbații căsătoriți

manifestă un nivel mai înalt de gelozie comparativ cu cei necăsătoriți. Bărbații necăsătoriți au exprimat 67% la nivelul scăzut de gelozie, în timp ce cei căsătoriți 50%, iar la nivelul înalt bărbații căsătoriți au exprimat un indice de 16,66%, în timp ce cei necăsătoriți un indice de 0%.

Tabelul 2. Distribuţia de frecvenţă la scala gelozie

Nivelul de gelozie	Femei		Bărbați	
	căsătorite	necăsătorite	căsătoriți	necăsătoriți
Scăzut	83,30%	50%	50%	66,66%
Mediu	16,60%	17%	33,33%	33,33%
Înalt	0%	33%	16,66%	0%

În concluzie putem menționa că pentru bărbați este mai des caracteristic atașamentul evitant, în timp ce pentru femei este mai mult caracteristic cel anxios-ambivalent. O altă constatatare importantă pe care am făcut-o vizează faptul că femeile căsătorite manifestă un nivel de gelozie mai redus decât cele necăsătorite, însă la bărbați s-a constatat exact contrariul, cei necăsătoriți sunt mai puțin geloși decât cei căsătoriți. Respectiv, această cercetare reprezintă defapt o deschidere pentru ulterioare cercetări mai complexe, în ceea ce privește studiul geloziei și atașamentului în cadrul relațiilor de cuplu. Totodată, pentru o calitate mai înaltă a relațiilor noatre de cuplu este primordial să cunoaștem cât de geloși suntem și ce stil de atașament avem, fie că suntem căsătoriți sau nu.

Referințe:

1. ȘCHIOPU, U. *Dicționar de psihologie*. București: Editura Babel, 1997. 308 p.
2. HAZAN, C., & SHAVER, P. Romantic love conceptualized as an attachment process. În *Journal of Personality and Social Psychology*, 1987, 52, pp. 511-524
3. LEVY, K. N., & KELLY, K. Sex differences in jealousy: A contribution from attachment theory. *Psychological Science, 2010, 21*(2), pp.168-173.

Recomandat
Cristina DOLINSCHI, asist. univ.